

Vattentjänstplan - godkännande inför samråd

Förslag till beslut

Stadsbyggnadsnämnden beslutar

1. Vattentjänstplan, daterad den 8 april 2024, för samråd och granskning, godkänns.
2. Vattentjänstplan Bilaga 1, Undersökning om betydande miljöpåverkan, daterad den 23 december 2023, för undersökningssamråd, godkänns.
3. Beslut om betydande miljöpåverkan avseende Vattentjänstplan delegeras till förvaltningschef för stadsbyggnadsförvaltningen.

Sammanfattning av ärendet

Ett förslag till vattentjänstplan har tagits fram för att redogöra för kommunens långsiktiga planering för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Vattentjänstplanen innehåller kommunens planering för befintlig anläggning och en bedömning om vilka åtgärder som krävs för att de ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Vattentjänstplanen innehåller också kommunens långsiktiga planering för att utvidga det område som försörjs av kommunalt vatten och avlopp. En behovsanalys av kommunens samtliga områden med samlad bebyggelse som har enskild VA-försörjning idag, har utförts, vilket har resulterat i en VA-utbyggnadsplan med 3 områden.

Resterande områden har bedömts kunna ha kvar enskild VA-försörjning med stöd och åtgärder. Haninge har en stor utmaning med enskild VA-försörjning, särskilt i kustnära områden då vattentillgången är knapp och berggrunden mineralrik vilket ger utslag på vattenkvalitén.

En undersökning om betydande miljöpåverkan har utförts där den preliminära bedömningen är att vattentjänstplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan i den meningen som avses i miljöbalken.

Ärendet

Lagförändringar och bakgrund

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, LAV, reglerar villkoren för den allmänna VA-försörjningen och bestämmer kommunens och VA-huvudmannens roller. LAV syftar till att säkerställa samhällets behov av en säker vattenförsörjning och effektiv avloppshantering, samtidigt som den tar hänsyn till miljömässig hållbarhet. Enligt LAV är kommunen skyldig att planera för och säkerställa en långsiktigt hållbar VA-försörjning inom kommunen.

Riksdagen beslutade den 22 juni 2022 om ändringar i LAV. En betydande del av den nya lagstiftningen fokuserar på kravet att varje kommun måste upprätta och anta en vattentjänstplan.

Vattentjänstplanens huvudsyfte är att ge förutsättningar för en god planering av kommunens skyldighet att ordna allmänna vattentjänster och ge berörda insyn och möjlighet till deltagande i processen. Målet är att ge goda förutsättningar för att nå en robust VA-försörjning i kommunen med hänsyn till både människors hälsa och miljön samt till ekonomiska faktorer. Föreslagna åtgärder i planen har en tidshorisont på cirka 12 år.

Vattentjänstplanen ska antas av kommunfullmäktige. Den ska innan den antas samråd och granskas med myndigheter och fastighetsägare som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. I Haninge kommun planeras samråd och granskning ske tillsammans under minst 4 veckor. Vattentjänstplanen planeras att kunna antas under Q4 2024. Vattentjänstplanen föreslås ersätta Haninge kommuns VA-plan och VA-policy.

Vattentjänstplanen ska följa bestämmelserna om strategisk miljöbedömning enligt kapitel 6 i miljöbalken. En undersökning om betydande miljöpåverkan är utförd och kommer att samråd med berörda, samordnat med samråd för vattentjänstplanen.

Vattentjänstplanens innehåll

Vattentjänstplanen omfattar:

- Långsiktig planering för den allmänna VA-anläggningen.
- Långsiktig planering för VA-försörjning utanför nuvarande verksamhetsområden för allmänt VA. Den omfattar en VA-utbyggnadsplan som redogör för behovet att utöka verksamhetsområdet för allmänna vattentjänster inom kommunen till områden som idag har enskilt VA.

- En bedömning av skyfallspåverkan på den allmänna VA-anläggningen. Det kommer leda till en plan för vilka åtgärder som behöver vidtas för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid skyfall.

Haninge kommun har utöver ovan även valt att inkludera beskrivningar och utmaningar med enskild VA-försörjning i kommunen och förslag på åtgärder för att områdena ska få långsiktigt hållbara VA-lösningar.

Relevanta delar av kommunens VA-policy har också arbetats in i vattentjänstplanen. Det är en del i kommunens arbete med att minska antalet politiskt antagna styrdokument.

Den allmänna VA-anläggningen är beskriven på en övergripande nivå i vattentjänstplanen för att värna information som kan vara känslig ur säkerhetssynpunkt.

De åtgärder som beskrivs för den befintliga allmänna VA-anläggningen rör säkerställande av framtida vattenförsörjning, minskat tillskottsvatten till spillvattennätet och utbyggnad av, och utökad kapacitet i ledningsnät och reningsverk. För den allmänna dagvattenanläggningen finns behov att utreda vilka behov som finns avseende kapacitetshöjning, rening och fördröjning. Den allmänna VA-anläggningen behöver också underhållas och förnyas.

Behovsbedömningen för att komma fram till VA-utbyggnadsplanen är gjord utifrån befintliga bebyggelsegruppers behov. Det är ett 60-tal områden i kommunen som bedömts. VA-utbyggnadsplanen i vattentjänstplanen innefattar därför inte omvandlingsområden där VA-utbyggnad redan är på gång som Norrby och Kolbotten där detaljplanering pågår. Inte heller helt nya exploateringsområden är med som exempelvis företagsparken Albyberg etapp 2. De hanteras i kommunens stadsbyggnadsprocess och nya områden eller förtätningar leder oftast till att allmänt VA behöver byggas ut.

Behovsbedömningen i vattentjänstplanen har tagit mer hänsyn till vattentillgång och vattenkvalitet än tidigare bedömning i VA-planen och har ett annat resultat med färre områden i VA-utbyggnadsplanen och en annan indelning i typområden.

Haninge kommun behöver säkerställa att den allmänna VA-anläggningen bibehåller sin funktion även vid skyfall.

Vattentjänstplanen har två bilagor; en undersökning om betydande miljöpåverkan och en beskrivning av områdena i behovsbedömningen.

Vattentjänstplanen föreslås ersätta Haninges VA-plan, antagen 2020, och VA-policy, antagen 2013. Beslutet om att tidigare styrdokument upphör att gälla sker i samband med att beslut om antagande av vattentjänstplanen.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att förslaget till vattentjänstplan är redo för samråd.

Behovsbedömningen och VA-utbyggnadsplanen är väl genomarbetad med de underlag som funnits att tillgå. Då resultatet skiljer sig åt i många områden jämfört med gällande VA-plan är kommunikationen till fastighetsägare och berörda viktig.

Det finns ett stort behov i förstärkning av kommunens arbete för att få långsiktigt hållbara VA-lösningar i områden med begränsad tillgång på dricksvatten där kommunal VA-utbyggnad inte är ett alternativ. Det gäller exempelvis fortsatt kunskapsinsamling för bevakning, VA-rådgivning samt en restriktiv hållning till förtätningar och nya bostäder.

Ekonomiska konsekvenser

Vattentjänstplanen genererar i sig ingen kostnad. Genomförandet av vattentjänstplanen sker till största delen i efterföljande projekt, inom vilka de ekonomiska konsekvenserna ska beskrivas.

VA-utbyggnad enligt VA-utbyggnadsplanen kommer att bli kostsam då ledningssträckorna är långa och marken ofta består av berg. Kostnaderna finansieras av VA-kollektivet genom anläggningsavgifter och bruksavgifter enligt VA-taxa.

För att genomföra detta förslag till vattentjänstplan där många områden även i fortsättningen bedöms kunna ha enskild VA-försörjning behövs en förstärkning av kommunens arbete med kunskapsinsamling för bevakning av områden och VA-rådgivning. Kostnaderna behöver finansieras genom skattemedel.

Underlag för beslut

- Tjänsteskrivelse, Vattentjänstplan - godkännande inför samråd
- Vattentjänstplan - samrådshandling
- Bilaga 1, Undersökning av betydande miljöpåverkan
- Bilaga 2, Beskrivning av områden i behovsbedömningen

Beslutet skickas till:

Kommunstyrelseförvaltningen, för kännedom

Helené Hill
Tf. Förvaltningsdirektör

Stefan Fredriksson
Avdelningschef